

УДК [342.951:351.77](477)

Катерина Олегівна Крут,

*здобувач Харківського національного
університету внутрішніх справ*

ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Конституція України проголосила, що охорона життя та здоров'я людини є одним із пріоритетних напрямів діяльності держави. Зазначене забезпечується шляхом здійснення державного фінансування відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Крім того, відповідно до положень Основного Закону, держава повинна створювати всі необхідні умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно, а існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена. Однак, на жаль доводиться констатувати, що на практиці зазначені вище положення Конституції реалізуються не в повній мірі, що в першу чергу пов'язано із недостатнім фінансуванням зазначеної сфери, а також нераціональним використанням грошових та інших матеріальних ресурсів. За таких умов виникає об'єктивна необхідність підвищення якості та ефективності контролю у сфері охорони здоров'я України.

Зазначимо, що особливе місце у системі здійсненні контролю за сферою охорони здоров'я займає громадський контроль. В енциклопедичному тлумаченні громадський контроль – це один з видів соціального контролю, який здійснюється об'єднаннями громадян та самими громадянами. Він є важливою формою реалізації демократії і способом залучення населення до управління суспільством та державою. Об'єктом громадського контролю визнається діяльність державних органів, підприємств, установ і організацій, а також поведінка окремих громадян [1]. М. Б. Смоленський зазначає, що громадський контроль – це різновид соціальної діяльності, оскільки вона здійснюється людьми та за для людей. Предмет діяльності по реалізації громадського контролю безпосередньо пов'язаний (зумовлений) з функціями, що покладені на

відповідний структурний елемент будь-якої системи, оскільки за загальним значенням функції – це об'єктивно необхідні напрями діяльності, що виражають сутність та призначення відповідної структури [2, с. 9]. Є Захаров відмічає, що громадський контроль – це публічна перевірка громадянським суспільством діяльності держави на відповідність проголошеним нею цілям, коригування цієї діяльності і самих цілей, підпорядкування політики держави, діяльності її органів і посадових осіб інтересам суспільства, а також нагляд громадянського суспільства за діяльністю державних органів та органів місцевого самоврядування, спрямованою на захист і забезпечення прав і законних інтересів людини та фундаментальних свобод, і на повагу до них [3].

За твердженням українського дослідника А. Крупника, громадський контроль є інструментом громадської оцінки виконання органами влади й іншими підконтрольними об'єктами їхніх соціальних завдань. Такий контроль – невід'ємна складова системи публічного управління та незамінний чинник розвитку соціуму в умовах розбудови демократичної, соціальної, правової держави [4]. Традиційно, в якості відмітних ознак громадського контролю дослідники виділяють наступні: громадський контроль являє собою серію спланованих заходів, спрямованих на отримання «закритої», не доступної для широкої громадськості інформації; ця інформація становить суспільний інтерес (зачіпає інтереси великої кількості людей); ця інформація зачіпає проблеми порушень прав людини, зловживань та порушень законодавства з боку органів влади; кінцевою метою цивільного контролю є практичне розв'язання проблеми; громадський контроль зачіпає сферу відповідальності органів влади [5].

Таким чином, враховуючи вище вказані наукові точки зору, вважаємо, що громадський контроль у сфері охорони здоров'я слід розуміти як діяльність громадян та (або) їх об'єднань, що спрямована: по-перше, на проведення оцінки якості та ефективності реалізації державою політики у сфері охорони здоров'я, виявлення у ній недоліків і прогалин, та формулювання відповідних пропозицій щодо їх усунення, а по-друге на моніторинг якості надання медичних послуг окремими закладами охорони здоров'я.

Список бібліографічних посилань

1. Андрійко О. Ф. Громадський контроль // Юридична енциклопедія. Т. 1. Київ, 1998. С. 639.
2. Правоведение/под ред. М. Б. Смоленского. 4-е изд., перераб. и доп. Ростов н/Д: Феникс, 2005. 416 с. (Серия «Высшее образование»).
3. Захаров Є. Громадський контроль і права людини // Опора: сайт громадянської мережі, Львів. представництво. 04.12.2009. <http://opora.lviv.ua/?p=529> (дата звернення: 19.04.2017).
4. Крупник А. С. Зарубіжний досвід громадського контролю: уроки для України. Ефективність державного управління. 2007. Вип. 14. С. 146–154.
5. Їжа М., Радченко О. Громадський контроль в системі публічного управління як ефективний інструмент експертизи державно-управлінських рішень. *Публічне управління: теорія та практика*. 2012. № 4 (12). С. 74–79.

Одержано 20.04.2017

*

УДК 343.132

Тетяна Олексіївна Кузубова,

*ад'юнкт Харківського національного
університету внутрішніх справ;
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-6488-4971>*

ПРАВОВІ НАСЛІДКИ НЕВИКОНАННЯ УХВАЛИ СЛІДЧОГО СУДДІ, СУДУ ПРО ТИМЧАСОВИЙ ДОСТУП ДО РЕЧЕЙ І ДОКУМЕНТІВ

Відповідно до ч. 3 ст. 159 КПК України тимчасовий доступ до речей і документів здійснюється на підставі ухвали слідчого судді, суду.

В юридичній літературі доречно зазначено, що сторона кримінального провадження, яка може на підставі ухвали слідчого судді, суду здійснити тимчасовий доступ до речей і документів, є уповноваженим суб'єктом, а особа, у володінні якої знаходяться речі і документи до яких ухвалою суду, слідчого судді надано дозвіл, є зобов'язаним суб'єктом. Зобов'язаним суб'єктом може бути як фізична, так і юридична особа [1, с. 282], що ми підтримуємо.